

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ „АКАД. СЕРГЕЙ П. КОРОЛЪОВ” - ГР. ДУПНИЦА
2600 гр. Дупница, обл. Кюстендил ул. „Орлинска” 70, тел. 0701/51835
e-mail: pg_koroljov@abv.bg

Утвърдил:.....
/Директор инж. Елена Костадинова/

ПРОГРАМА

за

**за прилагане на институционалните политики за
подкрепа на гражданското, здравното,
екологичното и интеркултурното образование
за учебната 2022- 2023 год.**

Настоящата Училищна програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ПГ "Акад. С. П. Корольов" е разработена съгласно Наредба №13/21.09.2016 г. на Министъра на образованието и науката. Програмата е приета на заседание на Педагогическия съвет на 14.09.2022 г.

I. ОЦЕНКА НА СИТУАЦИЯТА

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в училищното образование в различни форми. Интегрирано е в учебното съдържание на учебните предмети в рамките на общообразователната подготовка от VIII до XII клас. Възможно е да се преподава интегрирано в часа на класа, в дейностите по интереси, в извънкласни училищни, извънучилищни и междуучилищни дейности, както и при общата подкрепа за личностно развитие.

(1) ДОС за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се определя с наредба.

(2) Държавният образователен стандарт определя: (чл.1. ал. 1 от Наредба за ГЗЕИО)

1. същността и целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;

2. начините и формите за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;

3. рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;

4. институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

II. ЦЕЛ, ОСНОВНИ ЗАДАЧИ И ПРИНЦИПИ

Главната цел на настоящата програма на ПГ "Акад. С. П. Корольов" е формиране на социално ангажирани личности с изградени умения и компетентности за пълноценна реализация в съвременното демократично общество.

Специфичните цели визират:

- насърчаване и подкрепа на децата и младите хора в процеса на социализация и утвърждаването им като достойни граждани;

- придобиване на нагласи, знания и умения, необходими на всички, за да учат цял живот, да се трудят и проявяват високо гражданско съзнание;

- максимално развитие потенциала на всеки ученик и възможност за самореализация като зачита правилата и не накърнява правото на другите да осъществяват своите житейски планове.

Основни задачи:

1. Създаване на благоприятна педагогическа обстановка, която да осигури на учениците възможност да осъзнаят и осмислят всички аспекти и измерения на ГО.

2. Запознаване на учители и класни ръководители с нови, успешни педагогически практики, ценен чуждестранен опит, осигуряване на компетентна помощ от експерти.

3. Учениците да участват пряко в дискусии, форуми и дебати по обществено значими и социални въпроси.
4. Да се изградят у тях нагласи за грижливо отношение към продуктите на човешкия труд.
5. Насищане с необходимата литература, създаване на банка за съхранение на добър опит, идеи, презентации, филми.
6. Изграждане на гражданска култура, чрез овладяване на граждански знания и формиране на граждански навици и добродетели, позитивна ценностна система и обективен правилен светоглед.
7. Възпитание в дух на демократично гражданство и патриотизъм, национално самочувствие и гордост.
8. Ефективно здравно и екологично възпитание, предпазване от рискове, заболявания и зависимости, насочване към здравословен начин на живот, физическа активност, спорт и туризъм.
9. Формиране на разумна потребителска и финансова култура, спестовност, почит и уважение към труда на хората, съхраняване и естетизиране на учебната среда.
10. Поетапно и в зависимост от възрастта да се изградят представите на младите хора за начина на живот и проблемите в съвременните условия в страната и в ЕС.
11. Да се формира достатъчна за етапа на образование организационна, икономическа, здравна, естетическа и екологична култура.

Училищната програма е построена върху няколко принципа:

- Интеграция и мултидисциплинарност през целия курс на обучение VIII – XII клас, без да се предвиждат допълнителни учебни часове чрез използване на съдържателния и технологичен капацитет на основните учебни дисциплини и на дейността на класния ръководител.
- Постепенност, прогресивност и спираловидност на процеса на обучение и възпитание. Всички аспекти на ГО се застъпват още в начален етап, а във всяка следваща степен тяхното съдържание се обогатява, разширява и усложнява, съобразено с ДОО.
- Ориентираност към всяко дете, към конкретния ученик, равен достъп за всеки и всички, сътрудничество, отговорна комуникация и хуманизъм на педагогическите взаимодействия.
- Плуралистичност на обучението, паралелни интерпретации, представяне на различни гледни точки и изключване на всякакви идеологизации.
- Активност, самостоятелност, съ-отговорност, ефективност при търсене на аргументи, варианти, идеи, форми и методи и тяхното реализиране.

- Гъвкавост, диалогичност, дискуссионност, новаторство, творчество. Програмата предлага възможни модели, а учители, ученици могат да избират варианти, съобразени с конкретните условия в нашето училище, своя клас, актуални потребности на децата и юношите във възникнала ситуация, нагласите на родителите и др.

III. ЯДРО И КОМПОНЕНТИ НА ГРАЖДАНСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ, ФОРМИ И МЕТОДИ НА РАБОТА

Широкото схващане за гражданското образование включва голям кръг от проблеми, които в своето единство са необходими, за да могат сегашните ученици да станат достойни бъдещи граждани, притежаващи богата информираност и култура, висока компетентност и лична отговорност при участието си в живота на демографичното общество.

Обучението и възпитанието в ПГ "Акад. С. П. Корольов" е отворено към всички нови проблеми, които могат да се окажат значими за гражданската култура на младите хора след време.

Ядрото на ГО включва четири основни компонента:

1. Демокрация, власт и институции.

2. Граждански права, свободи и задължения.

3. Национална идентичност.

4. Социална кохезия (връзка, сближаване) и различия.

Съдържателното ядро на ГО е насочено към натрупване на граждански знания, включващи фундаментални идеи и информация, необходима на всеки човек, за да е ефективен и отговорен гражданин. Те следва да се превърнат в интелектуални навици и навици за участие, свързани с граждански умения и компетентности за:

- основни житейски умения;
- умения за общуване при решаване на социални проблеми в бита;
- взимане на решения;
- работа в екип;
- решаване на конфликти и постигане на разбирателство;
- умения за отстояване на безопасно поведение и поемане на отговорност;
- действия и условия при стрес и екстремни ситуации;
- интеркултурни взаимоотношения;
- участие със свой принос в граждански инициативи и в училищния живот.

Крайният резултат е изграждане на граждански и общочовешки добродетели като основни черти на характера на „базовата личност“ на всяко дете и младеж. Те са необходими за съхранението и усъвършенстване на конституционната демокрация и крехкото ни гражданско общество, за формиране на така необходимите самодисциплина, честност, патриотизъм, толерантност, уважение и зачитане на ценността и достойнството на всеки човек.

Реализиране:

В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява :

- В часа на класа;
- В занимания по интереси;
- Чрез обучение по учебни предмети;
- Чрез дейности за развитие на класа като общност.

IV. МОДУЛИ И ДЕЙНОСТИ

Гражданското образование има три основни измерения:

- **познавателно:** придобиване и осмисляне на идеи, понятия, системи и концепции;
- **социално:** способност да се практикува демокрацията във всички форми и във всички области и етапи в живота на човека: в детството, юношеството и зрелия живот;
- **емоционално:** разпознаване и приемане на ценностите на демократичното общество.

ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП

(VIII – XII клас)

РАЗДЕЛ	ТЕМИ
I. Моето „Аз“ – реалистична оценка.	1. Какъв човек си и какъв искаш да бъдеш? 2. Трудности, с които не успяваш да се справиш? 3. Асертивното поведение – увереност в себе си. 4. Всичко зависи от теб!
II. Образование за мир и мирно решаване на конфликти	1. Живот в промените и отговорно гражданско поведение. 2. Подготовка на младите хора за мир и ненасилие. 3. Ефективно общуване – преодоляване на стрес и напрежение, отстояване на права, водене на преговори.
III. Гражданите, политиката, демокрацията	1. Що е демокрация? 2. Европейска демокрация в България за управление в услуга на гражданит. 3. Политически модели на управление. 4. ЕС. България в ЕС. Ролята на България в ЕС.
IV. Гражданите, властта и държавата	1. Политически системи. - Държавна власт - Държавно управление - Държавен апарат - Дипломация 2. Форми на държавно управление. 3. Форми на държавно устройство. 4. Държавни символи
V. Национална идентичност и различия в обществото	1. Нация и национална държава. Национална идентичност и групови идентичности. 2. Малцинства и образователни институции: регламентирано равноправие и фактически ограничения.

	<p>3. Толерантност, а не ксенофобия!</p> <p>4. Нарушаване на човешките права по света: глад, бедност, деца-войници...</p>
VI. Граждани, права и отговорности	<p>1. Правата на човека и граждански права.</p> <p>2. Правата на човека и държавните институции: защита на правата на човека срещу ограничаването и нарушаването им от институциите.</p> <p>3. Граждански форми на отстояване на човешките права.</p> <p>4. Индивидуални и колективни права.</p>
VII. България и светът	<p>1. Европейска идентичност и „границите“ на Европа.</p> <p>2. Глобализацията – тревоги и надежди.</p> <p>3. Дилемата – универсализация или глобализация.</p> <p>4. Аз, България и променящия се свят.</p> <p>5. Глобалните проблеми и възможните решения.</p>

ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Примерни теми
1. Хранене. Гладуването и преяждането – ползи и вреди.
2. Здравословно хранене и вредата от диетите: анорексия и болимия.
3. COVID-19- дистанция, дезинфекция и дисциплина.
4. Лична хигиена, облекло, външен вид.
5. Физическо развитие и дееспособност.
6. Психично здраве и личностно развитие.
7. Сексуално здраве.
8. Предпазване от употреба на психоактивни вещества.
9. Вредата от мобилните устройства.
10. Новият наркотик интернет – как да се спасим?
11. Агресията в училище и извън него (опазване живота и здравето на децата и учениците, опазване на материалната база в училище и на обществени места).
12. Екология и опазване на околната среда.
13. Безопасно движение на улицата и пътя.
14. Мамо, не пуши цигари, защото

ПСИХОФИЗИЧЕСКО И КОГНИТИВНО РАЗВИТИЕ

Примерни теми
1. Щом не ме е донесъл щъркелът, тогава?
2. Кои събития от външния свят предизвикват реакция в мен?
3. Как да подобрим общуването си с другите и да се откажем от лошите привички?
4. Какво знаем за зависимостите – алкохол, хазарт, наркотици?

5. Народопсихология: „С какъвто се събереш, такъв ставаш!”. Жертви ли сме на наказанията на родителите си?
6. Пътят между истината и лъжата. Последствията.
7. Любовта и уважението като духовни ценности. Омраза и завист.
8. Какво мисля за „правилата“: - Трябва постоянно да съм нащрек, за да не ме смачка този ужасен живот! - Трябва да полагам максимални усилия, за да се представя винаги в най-добра светлина! - Никой няма право на грешки. Ако човек сгреша, трябва да бъде жестоко наказан! - Трябва да държа хората на дистанция, за да не ме наранят! - Трябва да се представям само в най-добра светлина! - Трябва по всякакъв начин да се старая да си „пасна” с другите (да се нагодя към другите)! - Трябва да успея на всяка цена!
9. Благотворителност.
10. Моята мечта е...
11. Аз нямам родители. Живея сам, в дом за деца, лишени от родителска грижа. За мен се грижи държавата...
12. Ценностите, които осмислят човешкия живот.
13. Какви качества трябва да притежава достойният човек?

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Повишаване на личното самочувствие на обучаваните и формиране на умения и нагласи за участие в проблемите на класа, училището, обществото;
- Умения за активно участие в социалния и обществен живот на страната;
- Знания за здравословен начин на живот;
- Приобщаване към личните и обществени проблеми;
- Изграждане на собствена позиция по социално-значими въпроси и умения за изразяването ѝ;
- Перспективно мислене, отговорно отношение и положителни нагласи към хората и света като цяло;
- Умения за водене на социален диалог по наболели проблеми на училищно ниво, в семейството, обществото;
- Създаване на социални контакти;
- Знания за духовните и социалните ценности, интеркултурност;
- Изграждане на усет за индивидуалност;

V. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

I. ВЪЗПИТАВАНЕ В ТРАЙНИ НАВИЦИ ЗА ОТДАВАНЕ НА ПОЧИТ И ИЗРАЗ НА НАЦИОНАЛНОТО САМОСЪЗНАНИЕ

1. Определяне на училищни ритуали

- а) Всички официални празници, които се отбелязват в училището да започват с химна на Република България.
- б) На 15 септември и 30 юни всички ученици, педагогически специалисти и гости посрещат и изпращат училищното знаме, носено от знаменосец и двама асистенти, показали добри резултати в образователно възпитателния процес.
- в) официално раздаване на дипломи и свидетелства на зрелостниците
- в) награждаване на отличили се ученици и учители;
- г) поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме;
- д) честването на национални празници, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;

- Честване на 95 години от създаване на училището 05.10.2022 г.
- Честване на деня на Свети Иван Рилски - празника на град Дупница;
- Честване на Деня на народните будители
- Коледен празник
- Честване на обесването на Васил Левски 19.02;
- Честване на 03.03 — Освобождението на България;
- Патронният празник на училището 12.04;
- Денят на самоуправлението на 09.05 — Ден на Европа;
- Тържествено честване на 24.05 — Ден на славянската писменост;
- Честване на 2-ри юни — ден на Ботев и на падналите за свободата на България;

2. Определяне на училищни символи и други отличителни знаци

- лого на училището
- почетен плакет и грамота
- летописна книга
- стихотворение създадено от инж. Павлина Коларова

VI. ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ЧРЕЗ ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗРАСТТА ИМ ВКЛЮЧВАЩИ ДЕМОКРАТИЧНИ ПРАКТИКИ

1. Участие в Ученически съвет като форми на ученическо самоуправление;
2. Организиране на доброволчески дейности във и извън училище;
3. Поддържане на училищната интернет страница с информация за активното участие на учениците в различни изяви- конкурси, състезания, олимпиади, изложби, проекти
4. Организиране на училищни празници, кампании и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;

4.1. Подкрепящи здравето:

01. 12. - Световен Ден за Борба срещу СПИН- ежегодни мероприятия;

17. 05. - Национален Ден на спорта — да се отбележи в часовете по ФВС по преценка на преподавателите.

31. 05. - Световен Ден без тютюнопушене — беседа с презентации в ЧК

4.2 Подкрепящи толерантността:

- 16. 11. Международен Ден на толерантността — беседа в ЧК, изработване на табла в часовете по изобразително изкуство. Световен ден за борба с тормоза в училище

4.3. Подкрепящи социалната чувствителност:

- 18. 11. - Световен Ден в памет на жертвите на катастрофи— мероприятия свързани с този ден.

4.4. Подкрепящи правата на човека - беседи в ЧК

4.5. Подкрепящи опазването на околната среда:

- 22. 03. - Световен ден на Земята (водата)

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

1. Всеки преподавател има право на избор на тема от учебната програма. При избора се има предвид възрастта на учениците и най-вече техният интерес към определена проблематика.
2. Основна форма на работа – дискусия. Други форми – казуси, анкети, изследвания, сборки, ситуационни игри, тематични презентации.
3. Основен принцип на работа – активност и дискуссионност, които позволяват активно участие на учениците, възможности за изразяване на собствени ценности, нагласи, гледни точки.
4. Контрол по изпълнението на учебната програма се осъществява от директора на училището.